A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2011. szeptember 8.*

A C-58/10–C-68/10. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Conseil d'État (Franciaország) a Bírósághoz 2010. február 3-án érkezett, 2009. november 6-i és december 28-i határozataival terjesztett elő az előtte

a **Monsanto SAS** (C-58/10. és C-59/10),

a **Monsanto Agriculture France SAS** (C-58/10. és C-59/10),

a **Monsanto International SARL** (C-58/10. és C-59/10),

a **Monsanto Technology LLC** (C-58/10. és C-59/10),

a **Monsanto Europe SA** (C-59/10),

az **Association générale des producteurs de maïs (AGPM)** (C-60/10),

a **Malaprade SCEA és társai** (C-61/10),

* Az eljárás nyelve: francia.

a **Pioneer Génétique SARL** (C-62/10),

a **Pioneer Semences SAS** (C-62/10),

az **Union française des semenciers (UFS)**, korábban Syndicat des établissements de semences agréés pour les semences de maïs (Seproma) (C-63/10),

a **Caussade Semences SA** (C-64/10),

a **Limagrain Europe SA,** korábban Limagrain Verneuil Holding SA (C-65/10.),

a **Maïsadour Semences SA** (C-66/10),

a **Ragt Semences SA** (C-67/10),

az **Euralis Semences SAS** (C-68/10),

az **Euralis Coop** (C-68/10)

és

a **Ministre de l'Agriculture et de la Pêche**

között,

az **Association France Nature Environnement** (C-59/10. és C-60/10),

a **Confédération paysanne** (C-60/10)

részvételével folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, L. Bay Larsen (előadó), C. Toader, A. Prechal és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,
hivatalvezető: R. Şereş tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. február 9-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Monsanto SAS, Monsanto Agriculture France SAS, a Monsanto International SARL, a Monsanto Technology LLC és a Monsanto Europe SA képviseletében R. Saint-Esteben, C.-L. Vier, M. Pittie, P. Honoré és C. Vexliard ügyvédek,

– az Association générale des producteurs de maïs (AGPM) és társai képviseletében M. Le Prat és L. Verdier ügyvédek,

– a Pioneer Génétique SARL, a Pioneer Semences SAS, az Union française des semenciers (UFS) – korábban: Syndicat des établissements de semences agréés pour les semences de maïs (Seproma) –, a Caussade Semences SA, a Limagrain Europe SA, a Maïsadour Semences SA, a Ragt Semences SA, az Euralis Semences SAS és az Euralis Coop képviseletében A. Monod és B. Colin ügyvédek,

– a Confédération paysanne képviseletében H. Bras ügyvéd,

– a francia kormány képviseletében G. de Bergues, S. Menez és R. Loosli-Surrans, meghatalmazotti minőségben,

– a görög kormány képviseletében I. Chalkias és S. Papaïoannou, meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében E. Riedl, meghatalmazotti minőségben,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna és J. Sawicka, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében L. Pignataro-Nolin, M. Van Hoof és C. Zadra, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2011. március 22-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról és a 90/220/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 106., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 77. o.) 12. és 23. cikkének, a géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 268., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 32. kötet, 432. o.) 20. és 34. cikkének, valamint az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 2002. január 28-i 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 31., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 463. o.) 53. és 54. cikkének értelmezésére vonatkoznak.

2 E kérelmeket a Monsanto SAS, a Monsanto Agriculture France SAS, a Monsanto International SARL, a Monsanto Technology LLC, a Monsanto Europe SA (a továbbiakban: Monsanto, Monsanto Agriculture France, Monsanto International, Monsanto Technology, illetve Monsanto Europe), valamint különböző egyéb természetes, illetve jogi személy felperes és a ministre de l'Agriculture et de la Pêche (a mezőgazdasági és halászati miniszter), az Association France Nature Environnement és a Confédération paysanne beavatkozók részvételével, két olyan ideiglenes nemzeti intézkedés jogszerűségének tárgyában folyamatban lévő tizenegy jogvita keretében terjesztették elő, amely intézkedések egymást követően felfüggesztették a MON 810 kukorica-vetőmag – géntechnológiával módosított szervezetek (a továbbiakban: GMO-k) – értékesítését és felhasználását, majd pedig megtiltották az e kukoricavonalból származó vetőmagfajták ültetését.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2001/18 irányelv

3 Az 1829/2003 rendelettel és a 2003. szeptember 22-i 1830/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 268., 24. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 32. kötet, 432. o.) módosított 2001/18 irányelv (a továbbiakban: 2001/18 irányelv) szabályozza a GMO-k környezetbe való szándékos kibocsátását, valamint a termékként vagy termékekben megjelenő GMO-k forgalomba hozatalát.

4 A 2001/18 irányelv 34. cikke meghatározza, hogy az irányelvet legkésőbb 2002. október 17-ig kell átültetni. A 36. cikk – 2002. október 17-i hatállyal – hatályon kívül helyezi a géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról szóló, 1990. április 23-i 90/220/EGK tanácsi irányelvet (HL L 117., 15. o.), és akként rendelkezik, hogy az erre az irányelvre való hivatkozásokat úgy kell kezelni, mintha azok a 2001/18 irányelvre vonatkoznának, és azokat a mellékletben található megfelelési táblázat szerint kell értelmezni.

5 A 2001/18 irányelv a (18) és (28) preambulumbekezdésének megfelelően – csakúgy, mint korábban a 90/220 irányelv – a következőket állapítja meg:

– a GMO-k környezetbe történő szándékos kibocsátásából származó lehetséges kockázatok eseti értékelésére összehangolt eljárások és szempontok;

– az érintett termékek forgalomba hozatalára közösségi engedélyezési eljárás, amennyiben azok tervezett felhasználása magában foglalja a szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátását.

6 A 2001/18 irányelv (50) és (51) preambulumbekezdése a következőket mondja ki:

„(50) A [90/220] irányelv szerint adott meglévő hozzájárulásokat [helyesen: megadott, már meglévő engedélyeket] meg kell újítani a fenti irányelv és az ezen irányelv szerint megadott hozzájárulások közötti ellentmondások [helyesen: az ezen engedélyek és az ezen irányelv szerint megadott engedélyek közötti eltérések] elkerülése érdekében, valamint abból a célból, hogy teljes mértékben teljesüljenek [a 90/220] irányelv által előírt hozzájárulásokban foglalt feltételek [helyesen: valamint a [90/220] irányelvben előírt engedélyezési feltételek teljes mértékű figyelembe vétele céljából].

(51) A [90/220] irányelv szerint megadott hozzájárulás változatlan marad a megújítás miatti átmeneti időszakban [helyesen: Az említett megújítások átmeneti időszakot tesznek szükségessé, amelynek során a [90/220] irányelv szerint megadott, már meglévő engedélyek teljes egészében változatlanok maradnak].”

7 A 90/220 irányelv alapján 2002. október 17. előtt megadott engedélyeknek a 2006. október 17-i határidő előtti megújítására vonatkozó részletes szabályokat a 2001/18 irányelv 17. cikke szabályozza. E rendelkezés (2) bekezdése felsorolja azokat az iratokat, adatokat, valamint azt az esetleges javaslatot, amelyeket a megújításra irányuló bejelentésnek tartalmaznia kell. Ugyanezen rendelkezés (2) és (9) bekezdése alapján az a gazdasági szereplő, aki ezt a bejelentést 2006. október 17. előtt nyújtotta be, az eredeti engedélyben meghatározott feltételek mellett folytathatja a GMO-k forgalmazását mindaddig, amíg végső határozatot nem hoznak annak megújításáról.

8 A 2001/18 irányelv 20., 21. és 24. cikke mondja ki a felügyeletre, a címkézésre és a nyilvánosság tájékoztatására vonatkozó, részletes, különös szabályokat.

9 Ugyanezen irányelv „Védzáradék" címet viselő 23. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ha a tagállam, a hozzájárulás megadása óta ismertté vált, a környezeti kockázatértékelés vagy ismételt felmérés révén rendelkezésre álló információt befolyásoló új vagy további tudományos ismeretek alapján, új vagy további információk következtében elégséges indokkal rendelkezik annak feltételezésére, hogy egy szabályosan bejelentett, termékként vagy termékekben megjelenő GMO az emberi egészségre vagy a környezetre kockázatot jelent, az illető tagállam korlátozhatja vagy megtilthatja saját területén a termékként vagy termékben megjelenő GMO felhasználását és/vagy árusítását [helyesen: Ha a tagállamnak, az engedély megadása óta ismertté vált, a környezeti kockázatértékelést befolyásoló új vagy további információk alapján vagy a rendelkezésre álló információk új vagy további tudományos ismeretek következtében történő ismételt felmérése miatt konkrét oka van annak feltételezésére, hogy egy szabályosan bejelentett, a jelen irányelvnek megfelelő írásbeli engedély tárgyát képező, termékként vagy termékekben megjelenő GMO az emberi egészségre vagy a környezetre kockázatot jelent, az illető tagállam ideiglenesen korlátozhatja vagy megtilthatja saját területén a termékként vagy termékben megjelenő GMO felhasználását és/vagy értékesítését].

A tagállam gondoskodik arról, hogy súlyos kockázat esetén biztonsági intézkedéseket [helyesen: sürgősségi intézkedéseket] – például a forgalomba hozatal felfüggesztését vagy megszüntetését – alkalmazzanak, beleértve a nyilvánosság tájékoztatását.

A tagállamnak azonnal értesítenie kell a Bizottságot és a többi tagállamot az e cikk alapján tett intézkedésekről, és meg kell indokolnia azokat, mellékelve a környezeti kockázatértékelés felülvizsgálatát, rámutatva arra, hogy miért és hogyan kellett módosítania a hozzájárulás feltételeit [helyesen: módosítania kellett-e az engedély feltételeit, és ha igen, hogyan], vagy hogyan kellett visszavonnia a hozzájárulást [helyesen:

vagy hogy vissza kell-e vonni az engedélyt], és adott esetben azt az új vagy további információt [helyesen: és adott esetben megjelölve azt az új vagy további információt], amelyre határozatát alapozta.

(2) [Közösségi szinten] 60 napon belül kell határozatot hozni."

10 Az említett irányelv „Ágazati törvényhozás [helyesen: Ágazati jogszabályok]" címet viselő 12. cikke a következőket mondja ki:

„(1) A 13–24. cikket nem kell alkalmazni semmilyen termékekként vagy termékekben megjelenő GMO-ra, amennyiben azt a II. mellékletben megfogalmazott alapelvek és a III. mellékletben meghatározott információk alapján végrehajtott, a specifikus környezeti felmérésre vonatkozó közösségi jogszabályok engedélyezik [helyesen: végrehajtott, a környezetre nézve meglévő kockázatok különös értékelését előíró közösségi jogszabály engedélyezi], az ilyen közösségi jogszabályokban [helyesen: a fent említett közösségi jogszabályban] előírt további követelmények, valamint az ezen irányelvben előírtakkal legalább egyenértékű, a kockázatkezelésre, címkézésre, figyelemmel kísérésre [helyesen: felügyeletre] és amennyiben szükséges [helyesen: és adott esetben], a nyilvánosság tájékoztatására és a védzáradékra vonatkozó követelmények sérelme nélkül.

[…]

(3) A kockázatértékelésre, a kockázatkezelésre, címkézésre, adott esetben a figyelemmel kísérésre [helyesen: felügyeletre], a nyilvánosság tájékoztatására és a védzáradékra vonatkozó követelmények ezen irányelvben foglaltakkal való egyenértékűségének biztosítására szolgáló eljárásokat a későbbiekben az Európai Parlament, illetve a Tanács [helyesen: az Európai Parlament és a Tanács] rendelete tartalmazza. Az azon rendelet rendelkezésein alapuló további ágazati jogszabályoknak hivatkozniuk kell ezen irányelvre […].

[…]"

Az 1829/2003 rendelet

11 A 49. cikke értelmében 2004. április 18-tól alkalmazandó 1829/2003 rendelet – (7) és (11) preambulumbekezdésének megfelelően – egységes közösségi engedélyezési eljárást hoz létre, amely – többek között – a GMO-kból álló vagy azokat tartalmazó vagy azokból előállított takarmányokra, valamint az ilyen takarmányok előállítására szolgáló alapanyagokként felhasználásra szánt GMO-kra vonatkozik.

12 A rendelet (9) preambulumbekezdése így szól:

„A géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok új engedélyezési eljárásainak magukban kell foglalniuk a [2001/18] irányelv által bevezetett új elveket. Ezenfelül alkalmazniuk kell az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 2002. január 28-i 178/2002/EK európai parlamenti és a tanácsi rendelet [HL L 31., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 463. o.] által meghatározott, az élelmiszerbiztonsági kérdésekre vonatkozó új kockázatértékelési keretet. Ennek értelmében a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok közösségi piacon történő forgalomba hozatalát csak az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (Hatóság) felelősségi körén belül elvégzett, az emberi és állati egészségre és megfelelő esetben a környezetre gyakorolt hatásuk bármilyen kockázatára kiterjedő, a legmagasabb szintű elvárásoknak megfelelő tudományos értékelést követően lehet engedélyezni. Ezt a tudományos értékelést a Bizottság és a tagállamok közötti szoros együttműködést biztosító szabályozási eljárás szerint a Közösség által meghozott kockázatkezelési döntésnek kell követnie."

13 A (33) preambulumbekezdés a következőket írja elő:

„Ha a kérelem géntechnológiával módosított szervezetet tartalmazó vagy abból álló termékeket érint, a kérelmező választhat aközött, hogy a [2001/18] irányelv C. része szerint már megkapott, a környezetbe történő szándékos kibocsátásra vonatkozó engedélyt nyújtja be az engedély által megállapított feltételek sérelme nélkül, vagy pedig környezeti kockázatértékelést kérelmez, amelyet az e rendelet szerinti biztonsági értékeléssel egy időben végeznek el. Az utóbbi esetben az szükséges, hogy a környezeti kockázatértékelés megfeleljen a [2001/18] irányelvben említett követelményeknek, valamint hogy a Hatóság konzultáljon a tagállamok által e célra kijelölt illetékes nemzeti hatóságokkal. Ezen felül helyénvaló lehetőséget adni a Hatóságnak, hogy felkérje ezen illetékes hatóságok egyikét a környezeti kockázatértékelés elvégzésére. Helyénvaló az is, hogy a [2001/18] irányelv 12. cikke (4) bekezdésének megfelelően a Hatóság a környezeti kockázatértékelés véglegesítése előtt konzultáljon az irányelv alapján kijelölt illetékes nemzeti hatóságokkal a GMO-kat, illetve a GMO-kat tartalmazó, vagy azokból álló élelmiszereket és/vagy takarmányokat érintő valamennyi esetben."

14 A (34) preambulumbekezdés a következőket pontosítja:

„Az e rendelet hatálya alá tartozó, vetőmagként vagy egyéb növényi szaporítóanyagként felhasználandó GMO-k esetében a[z Európai Élelmiszerbiztonsági] Hatóság köteles a környezeti kockázatértékelés végrehajtását egy illetékes nemzeti hatóságra átruházni. Mindazonáltal az e rendelet szerinti engedélyezések [helyesen: az e rendelet szerint megadott engedélyek] nem sérthetik [többek között az 1829/2003 rendelettel módosított, a mezőgazdasági növényfajok közös fajtajegyzékéről szóló, 2002. június 13-i 2002/53/EK tanácsi irányelv (HL L 193., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás: 3. fejezet, 36. kötet, 281. o.)] rendelkezéseit, amelyek különösen a fajták engedélyezésére vonatkozó szabályokat és feltételeket, valamint [a mezőgazdasági növényfajok közös katalógusába történő] felvételük hatósági engedélyezését [helyesen: felvételét] írják elő. […]"

15 Az 1829/2003 rendelet 2. cikkének 9. pontja a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet alkalmazásában:

[…]

9. »takarmányként történő felhasználásra szánt géntechnológiával módosított szervezet«: GMO, amelyet takarmányként vagy takarmányok előállítása során kiindulási anyagként lehet felhasználni.”

16 Ugyanezen rendelet 15. cikkének (1) bekezdése a következőképpen határozza meg a géntechnológiával módosított takarmányról szóló III. fejezet „Engedélyezés és felügyelet” címet viselő 1. szakaszának hatályát:

„Ezt a szakaszt a következőkre kell alkalmazni:

a) takarmányként való felhasználásra szánt GMO-k;

b) GMO-kat tartalmazó, vagy azokból álló takarmány;

c) GMO-kból előállított takarmány.”

17 Az 1829/2003 rendelet 17–19. cikke szabályozza a géntechnológiával módosított takarmányok eredeti engedélyei megadásának feltételeit.

18 A 17. cikk (5) bekezdése különösen a következőképpen rendelkezik:

„(5) A GMO-k és a GMO-kat tartalmazó vagy azokból álló takarmány esetében a kérelemhez szintén csatolni kell:

a) a [2001/18] irányelv III. és IV. melléklete által megkövetelt információkat alátámasztó teljes műszaki dokumentációt, a [2001/18] irányelv II. mellékletében megállapított elvekkel összhangban elvégzett kockázatértékelés következtetéseit [helyesen: kockázatértékelésben szereplő információkat és annak következtetéseit], vagy amennyiben a GMO forgalomba hozatalát a [2001/18] irányelv [12–24. cikkét tartalmazó] C. része alapján engedélyezték, az engedélyezésre vonatkozó döntés másolatát;

b) a [2001/18] irányelv VII. mellékletének megfelelő, a környezeti hatások felügyeletét célzó tervet, beleértve a felügyeleti terv időtartamára vonatkozó javaslatot; ez az időtartam különbözhet a hozzájárulás [helyesen: engedély] javasolt időtartamától.

Ilyen esetben a [2001/18] irányelv 13–24. cikkét nem kell alkalmazni.”

19 „A létező termékek helyzete” címet viselő 20. cikk a következőket írja elő:

„(1) […] az e szakasz hatálya alá tartozó termékek, amelyeket e rendelet alkalmazásának időpontját megelőzően jogszerűen hoztak forgalomba a Közösségben, továbbra is forgalomban maradhatnak, azokat felhasználhatják és feldolgozhatják, feltéve, hogy megfelelnek a következő feltételeknek:

a) a [90/220] irányelv vagy a [2001/18] irányelv szerint engedélyezett termékek esetében [...] az érintett termékek forgalomba hozataláért felelős vállalkozók az e rendelet alkalmazásának időpontját követő hat hónapon belül értesítik a Bizottságot arról a dátumról, amikor ezeket a termékeket először forgalomba hozták a Közösségben;

[…]

(2) Az (1) bekezdésben említett értesítéshez a 17. cikk (3) és adott esetben (5) bekezdésében említett adatokat kell csatolni […].

[…]

(4) Az (1) bekezdés a) pontjában említett termékek első forgalomba hozatalának időpontjától számított kilenc éven belül, de e rendelet alkalmazásának időpontjától számított három évnél semmilyen esetben sem korábban, a forgalomba hozatalért felelős vállalkozók kérelmet nyújtanak be a 23. cikknek megfelelően, amelyet értelemszerűen kell alkalmazni.

[…]

(5) Az (1) bekezdésben említett termékekre, és az azokat tartalmazó vagy azokból előállított takarmányokra e rendelet rendelkezései, különösen a 21., 22. és 34. cikkei vonatkoznak, amelyeket értelemszerűen kell alkalmazni.

[…]”

20 A 21. cikk, a 22. cikk (1) bekezdése, a 24–26. cikk, valamint a 29. cikk tartalmazza a felügyeletre, címkézésre és a nyilvánosság tájékoztatására vonatkozó részletes különös szabályokat.

21 A „Sürgősségi intézkedések” címet viselő 34. cikk a következőképpen rendelkezik:

„Ha nyilvánvaló, hogy az e rendelettel vagy azzal összhangban engedélyezett termékek valószínűleg [helyesen: minden bizonnyal] komoly kockázatot jelentenek az emberi egészségre, az állati egészségre vagy a környezetre, […] a [178/2002] rendelet 53. és 54. cikkében előírt eljárások szerint kell intézkedéseket tenni.”

A 178/2002 rendelet

22 A 178/2002 rendelet „A Közösségből származó vagy harmadik országból behozott élelmiszerekre és takarmányra vonatkozó szükségintézkedések [helyesen: sürgősségi intézkedések]” címet viselő 53. cikkének szövege a következő:

„(1) Amennyiben nyilvánvaló, hogy a Közösségből származó vagy harmadik országból behozott […] takarmány súlyos veszélyt jelent az emberek egészségére, az állatok egészségére vagy a környezetre, és az érintett tagállam (tagállamok) által hozott intézkedésekkel ezt a kockázatot nem lehet eredményesen csökkenteni, a Bizottság […] saját kezdeményezésére vagy egy tagállam felkérésére – a helyzet súlyosságától függően – haladéktalanul megteszi a következő intézkedések egyikét vagy közülük többet:

[a forgalomba hozatal felfüggesztése, a harmadik országból történő behozatal felfüggesztése, a szóban forgó takarmány felhasználásának felfüggesztése, a szóban forgó takarmányra vonatkozó különös feltételek meghatározása, illetve más, megfelelő ideiglenes intézkedések meghozatala].

(2) Veszélyhelyzetben azonban a Bizottság az érintett tagállammal (tagállamokkal) konzultálva és a többi tagállamot tájékoztatva ideiglenesen bevezetheti az (1) bekezdésben említett intézkedéseket.

A lehető legrövidebb időn belül, de legfeljebb 10 munkanapon belül a bevezetett intézkedéseket az 58. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban megerősítik, módosítják, visszavonják vagy meghosszabbítják, és késedelem nélkül nyilvánosságra hozzák a Bizottság határozatának okait."

23 Ugyanezen rendeletnek az „Egyéb szükségintézkedések [helyesen: sürgősségi intézkedések]" címet viselő 54. cikke a következőképpen szól:

„(1) Amennyiben egy tagállam hivatalosan tájékoztatja a Bizottságot szükségintézkedések [helyesen: sürgősségi intézkedések] meghozatalának szükségességéről, de a Bizottság nem az 53. cikk alapján járt el [helyesen: semmilyen intézkedést nem hozott az 53. cikknek megfelelően], a tagállam ideiglenes védintézkedéseket hozhat. Ez esetben a tagállam haladéktalanul tájékoztatja erről a többi tagállamot és a Bizottságot.

(2) Tíz munkanapon belül a Bizottság az [Élelmiszerlánc- és Állat-egészségügyi Állandó Bizottság] elé terjeszti az ügyet [helyesen: Bizottsághoz fordul], amely dönt a tagállam által bevezetett ideiglenes védintézkedés meghosszabbításáról, módosításáról vagy visszavonásáról.

(3) A tagállam mindaddig fenntartja saját ideiglenes védőintézkedéseit, amíg a Közösség nem vezeti be saját intézkedéseit [helyesen: A tagállam a közösségi intézkedések elfogadásáig fenntartja a nemzeti szinten meghozott ideiglenes védintézkedéseket]."

A nemzeti jog

24 A 2008. június 27-ig hatályos francia code de l'environnement (a környezetvédelemről szóló törvénykönyv) L. 535-2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„I. – Minden olyan esetben, ha a [GMO-k] közegészségre vagy környezetre jelentett kockázatok újbóli értékelése kellőképpen indokolja, a közigazgatási hatóság, az engedély jogosultjának vagy a [GMO-k] birtokosának költségére:

1. további információk beszerzéséig felfüggesztheti az engedélyt, és amennyiben szükséges, elrendelheti a termék forgalmazásból való kivonását vagy megtilthatja felhasználását;

2. módosíthatja a szándékos kibocsátás feltételeit;

3. visszavonhatja az engedélyt;

4. elrendelheti a [GMO-k] megsemmisítését, vagy – amennyiben az engedély jogosultja vagy birtokosa ezt elmulasztja – a megsemmisítést hivatalból is elvégezheti.

II. – A fenti intézkedések – a veszélyhelyzet esetét kivéve – kizárólag azt követően hajthatók végre, hogy a jogosult lehetőséget kapott észrevételei előterjesztésére."

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

25 A Bizottság a 90/220 irányelvnek megfelelően, a genetikailag módosított kukorica (*Zea mays* L. MON 810 vonal) forgalomba hozataláról szóló, 1998. április 22-i 98/294/EK határozatával (HL L 131., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 23. kötet, 77. o.) a Monsanto Europe kérelmére a 90/220 irányelv alapján engedélyezte a MON 810 kukorica forgalomba hozatalát.

26 Az említett határozat 1. cikke alapján és a 90/220 irányelv 13. cikkének megfelelően a ministre de l'Agriculture et de la Pêche (mezőgazdasági és halászati miniszter) a [90/220] irányelv 13. cikkének (4) bekezdése és a genetikailag módosított kukorica [*Zea mays* L. T25 és MON 810 vonal] forgalomba hozataláról szóló, 1998. április 22-i 98/293/EK és 98/294/EK határozatok alapján az írásbeli hozzájárulásról szóló, 1998. augusztus 3-i rendeletével (JORF, 1998. augusztus 5., 11985. o.) írásban hozzájárult a forgalomba hozatalhoz.

27 2004. július 11-én a Monsanto Europe – többek között az 1829/2003 rendelet 20. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján – a MON 810 kukoricát „létező termékként" jelentette be a Bizottságnak.

28 A Monsanto Europe 2006. október 17. előtt nem tett bejelentést a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságnál a 2001/18 irányelv 17. cikkének (2) bekezdése alapján.

29 2007. május 4-én az 1829/2003 rendelet 20. cikkének (4) bekezdése alapján kérte a MON 810 kukorica forgalomba hozatalára vonatkozó engedély megújítását.

30 A mezőgazdasági és halászati miniszter – további pontosítások nélkül a code ruralra (mezőgazdasági törvény) és a code de l'environnement-ra való hivatkozással – a MON 810 kukorica-vetőmag értékesítésének és felhasználásának felfüggesztéséről szóló, 2007. december 5-i rendeletével (JORF, 2007. december 6., 19748. o.) a

GMO-król szóló törvény kihirdetéséig és legkésőbb 2008. február 9-ig felfüggesztette belföldön a MON 810 kukorica-vetőmag végfelhasználók részére történő értékesítését és annak felhasználását.

31 2008. február 6-án a Monsanto, a Monsanto Agriculture France, a Monsanto International és a Monsanto Technology az e rendelet megsemmisítése iránti keresetet terjesztett a Conseil d'État (államtanács) elé.

32 A mezőgazdasági és halászati miniszter – a 2001/18 irányelv 23. cikkére, az 1829/2003 rendeletre, valamint a code de l'environnement L. 535-2. cikkére hivatkozással – a géntechnológiával módosított kukorica vetőmagfajtáinak (*Zea mays* L. MON 810 vonal) ültetésének felfüggesztéséről szóló, 2008. február 7-i rendeletével (JORF, 2008. február 9., 2462. o.) az e szervezet forgalomba hozatalára vonatkozó engedély megújítása iránti kérelem elbírálásáig megtiltotta belföldön „a MON 810 géntechnológiával módosított kukoricavonalból származó kukoricavetőmag-fajták forgalomba hozatali céllal történő ültetését".

33 A mezőgazdasági és halászati miniszter a géntechnológiával módosított kukorica vetőmagfajtáinak (*Zea mays* L. MON 810 vonal) ültetésének felfüggesztéséről szóló, 2008. február 7-i rendelet módosításáról szóló, 2008. február 13-i rendeletével (JORF, 2008. február 19., 3004. o.) törölte az említett 2008. február 7-i rendeletben szereplő „forgalomba hozatali céllal történő" szavakat.

34 2008. február 12-én a francia hatóságok – ez utóbbi rendeletnek a Bizottság részére történő bejelentésekor – a rendeletet az 1829/2003 rendelet 34. cikke szerinti sürgősségi intézkedésnek minősítették. Ebben a közleményben hangsúlyozták az 1829/2003 rendelet 34. cikkének a 178/2002 rendelet 53. és 54. cikkével összefüggésben értelmezett rendelkezései alapján a MON 810 kukorica termesztésének felfüggesztésére irányuló sürgősségi intézkedések megtételének szükségességét.

35 2008. február 20-án a francia hatóságok – a 2008. február 13-i rendeletnek a Bizottság részére történő bejelentésekor – jelezték, hogy az említett 2008. február 13-i rendeletet a 2001/18 irányelv 23. cikke alapján fogadták el.

36 2008. február 20-án, 21-én és 25-én a Monsanto, a Monsanto Agriculture France, a Monsanto International, a Monsanto Technology, a Monsanto Europe, valamint különböző egyéb felperesek a 2008. február 13-i rendelettel módosított 2008. február 7-i rendelet megsemmisítése iránti kereseteket terjesztettek a Conseil d'État elé.

37 A kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy a felperesek azzal érvelnek, hogy a géntechnológiával módosított kukoricafajtát képező és takarmányozásra használt MON 810 kukorica már nem tartozik az 1829/2003 rendelet rendelkezéseinek hatálya alá, a mezőgazdasági és halászati miniszter pedig ily módon – a Bizottság hatáskörébe tartozó sürgősségi intézkedés meghozatalával – hatáskör hiányában fogadta el a megtámadott rendeleteket, továbbá – mindenesetre – tévesen alkalmazta a jogot, amikor a 2001/18 irányelv 23. cikkére és az irányelvnek a belső jogba való átültetését biztosító code de l'environnement L. 535-2. cikkére támaszkodott.

38 Ilyen körülmények között a Conseil d'État úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából:

„1. Ha egy géntechnológiával módosított, takarmányozásra használt szervezetet az [1829/2003] rendelet kihirdetését megelőzően hoztak forgalomba, és ha az erre vonatkozó engedélyt az e rendelet 20. cikkében foglalt rendelkezések szerint hatályban tartották, mielőtt az e rendelet értelmében benyújtandó, az új engedélyre vonatkozó kérelem tárgyában döntöttek volna, akkor a szóban forgó terméket úgy kell-e tekinteni, mint azokat a termékeket, amelyek a [2001/18] irányelv […] 12. cikkében szerepelnek, és ebben az esetben a szóban forgó [GMO] – a forgalomba hozatalra vonatkozó engedély megadását követően meghozható sürgősségi

intézkedések vonatkozásában – egyedül az [1829/2003] rendelet 34. cikkének hatálya alá tartozik, vagy éppen ellenkezőleg, ilyen intézkedéseket az egyes tagállamok hozhatnak meg a [2001/18] irányelv 23. cikke, illetve az ennek a belső jogba történő átültetését biztosító nemzeti jogszabályok alapján?

2. Amennyiben a sürgősségi intézkedések csak az [1829/2003] rendelet 34. cikkének keretén belül hozhatók meg, hozhatnak-e valamely tagállam hatóságai olyan intézkedéseket [mint a 2007. december 5-i rendelet (megsemmisítés iránti első kereset) és a 2008. február 13-i rendelettel módosított 2008. február 7-i rendelet (tíz másik kereset)] a [178/2002] rendelet 53. cikkében foglalt veszélyre történő hivatkozással, és ha igen, milyen feltételek mellett; vagy az egyes tagállamok hozhatnak védintézkedéseket ugyanezen rendelet 54. cikkére hivatkozással?

3. Amennyiben egy tagállam hatóságai a 2001/18 irányelv 23. cikke, vagy az [1829/2003] rendelet 34. cikke, vagy mindkettő alapján jogosultak eljárni, a kereset alapján felmerül a kérdés – különös tekintettel az elővigyázatosság elvére –, hogy milyen követelményi szintet határoz meg az irányelv 23. cikke, amely lehetővé teszi olyan sürgősségi intézkedések alkalmazását, mint amilyen például a termékek használatának felfüggesztése abban az esetben, ha »a tagállam […] elégséges indokkal rendelkezik annak feltételezésére, hogy egy […] GMO […] a környezetre kockázatot jelent«, valamint a rendelet 34. cikke, mely szintén lehetővé teszi az említett intézkedések alkalmazását abban az esetben, »ha nyilvánvaló, hogy a […] termékek valószínűleg komoly kockázatot jelentenek […] a környezetre«, figyelemmel a kockázatok azonosítására, azok valószínűségének értékelésére és hatásai jellegének értékelésére?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

39 Emlékeztetni kell arra, hogy az alapügyben szóban forgókhoz hasonló kukoricafajtákból származó vetőmagok – a 2002/53 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének, valamint a legutóbb a 2009. június 26-i 2009/74/EK bizottsági irányelvvel (HL L 166., 40. o.) módosított, a gabonavetőmagok forgalmazásáról szóló, 1966. június 14-i 66/402/EGK tanácsi irányelv (HL 1966. 125., 2309. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 1. kötet, 66. o.) 2. cikke (1) bekezdése A. pontjának együttes olvasata értelmében – a 2002/53 irányelv hatálya alá tartoznak.

40 A 2002/53 irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok gondoskodnak arról, hogy a Mezőgazdasági Növényfajok Közös Fajtajegyzékében való, ugyanezen irányelv 17. cikkében előírt közzétételtől kezdődően az ezen irányelvvel vagy az ezen irányelvben kifejtetteknek megfelelő elvekkel összhangban elismert fajták vetőmagja – a 2002/53 irányelv 16. cikkének (2) bekezdésében vagy 18. cikkében előírt kivételekre való hivatkozástól eltekintve – nem áll a fajtával kapcsolatos semmiféle forgalmazási korlátozás hatálya alatt (lásd ebben az értelemben a C-165/08. sz., Bizottság kontra Lengyelország ügyben 2009. július 16-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-6843. o.] 62. pontját).

41 Meg kell állapítani, hogy az alapeljárásban érintett tagállam nem hivatkozott a 2002/53 irányelv 16. cikkének (2) bekezdésére, illetve 18. cikkére azért, hogy az e rendelkezésekben kimondott feltételek mellett engedélyezzék számára a MON 810 kukoricavetőmag betiltását.

42 Ezzel összefüggésben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett jelen kérdésekre adandó válaszok nem érintik a 2002/53 irányelvet.

Az első kérdésről

43 Az első kérdés azokra a feltételekre vonatkozik, amelyek mellett valamely tagállam a 2001/18 irányelvvel hatályon kívül helyezett és azzal felváltott 90/220 irányelv alapján engedélyezett, az 1829/2003 rendelet 20. cikke értelmében vett „létező termék" tekintetében a felfüggesztésre vagy az ideiglenes tilalomra vonatkozó intézkedést fogadhat el.

44 A kérdés az ehhez hasonló intézkedés jogalapjával kapcsolatos problémát veti fel.

45 Az osztrák kormány előadja, hogy a Monsanto a MON 810 kukoricát annak takarmányokban és élelmiszerekben való felhasználása – de nem vetőmagként való használat – céljából jelentette be létező termékként. Következésképpen kétli, hogy továbbra is úgy lehet tekinteni, hogy a szóban forgó terméket vetőmagként jogszerűen hozták forgalomba a létező termékek bejelentésére vonatkozó határidő lejárta után.

46 Először tehát azt kell megvizsgálni, hogy a GMO-knak az 1829/2003 rendelet 20. cikke alapján bejelentett vetőmagjaiként való felhasználás e rendelkezés hatálya alá tartozik-e.

47 Az 1829/2003 rendelet hajtja végre a 2001/18 irányelv 12. cikkének (3) bekezdését.

48 Nem vitatott, hogy a Monsanto nem jelentette be a MON 810 kukoricát a 2001/18 irányelv 17. cikkének (2) bekezdése értelmében az említett cikkben rögzített 2006. október 17-i határidő előtt.

49 Az sem vitatott, hogy a Monsanto ezt a kukoricát az 1829/2003 rendelet 20. cikkének (1) bekezdése alapján az e rendelet III. fejezete 1. szakaszának hatálya alá tartozó „létező termékként" jelentette be.

50 Ugyanezen rendelet (34) preambulumbekezdéséből, valamint – a takarmányokat illetően – 16. cikkének (7) bekezdéséből és 18. cikke (3) bekezdésének c) pontjából kitűnik, hogy a GMO-k vetőmagokként való felhasználása az e GMO-k tekintetében az említett rendelet alapján a 2002/53 irányelv sérelme nélkül megadott engedély hatálya alá tartozik.

51 A létező termékeket illetően tehát felmerül az a kérdés, hogy a GMO-knak az 1829/2003 rendelet 20. cikke alapján létező termékekként bejelentett vetőmagjaiként való felhasználásra is vonatkozik-e az említett 20. cikk, amennyiben előírja, hogy az ott szereplő feltételek mellett „az [1. szakasz] hatálya alá tartozó termékek […] továbbra is forgalomban maradhatnak [helyesen: forgalomba hozhatók], azokat felhasználhatják és feldolgozhatják".

52 E tekintetben elegendő emlékeztetni arra, hogy az 1829/2003 rendelet 20. cikkének (1) bekezdése alapján bejelentett termékeknek az e rendelet III. fejezete 1. szakaszának hatálya alá kell tartozniuk, valamint hogy a rendelet 15. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy e szakasz hatálya alá tartoznak többek között „a takarmányként való felhasználásra szánt GMO-k".

53 Márpedig ugyanezen rendelet 2. cikkének 9. pontja értelmében ez a kifejezés vonatkozik különösen arra a GMO-ra „amelyet […] takarmányok előállítása során kiindulási anyagként lehet felhasználni", és amely fogalommeghatározás a vetőmagokra is alkalmazható.

54 Következésképpen a GMO-k vetőmagjai az 1829/2003 rendelet III. fejezete 1. szakaszának hatálya alá tartoznak. Azok tehát tartozhatnak többek között a rendelet 20. cikke (1) bekezdésének hatálya alá.

55 Mivel ez utóbbi rendelkezés engedélyezi az általa szabályozott termékek további felhasználását, kiterjed a bejelentett termékek vetőmagjaiként való felhasználásra is.

56 E tekintetben a nemzeti bíróság feladata annak ellenőrzése, hogy a MON 810 kukoricához hasonló, többek között a 90/220 irányelv szerinti termesztés céljából vetőmagként engedélyezett termékeket ténylegesen az 1829/2003 rendelet 20. cikkének (1) bekezdése alapján jelentették-e be.

57 A fenti megfontolások értelmében a Bíróság megállapítja, hogy az 1829/2003 rendelet tartalmazza az első kérdésre adandó válaszhoz elégséges értelmezési tényezőket, emiatt nem szükséges a 2001/18 irányelv 12. cikkének különös értelmezése.

58 Ezzel összefüggésben úgy kell tekinteni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság első kérdésével lényegében arra kíván választ kapni, hogy az alapügyekben szóban forgókhoz hasonló körülmények között a MON 810 kukoricához hasonló – a többek között a 90/220 irányelv alapján termesztés céljából vetőmagként engedélyezett és az 1829/2003 rendelet 20. cikkében szereplő feltételek mellett létező termékekként bejelentett, majd később elbírálás alatt álló, engedélyezés megújítása iránti kérelem tárgyát képező – GMO-k tekintetében valamely tagállam a 2001/18 irányelv 23. cikke alapján a felhasználással vagy forgalomba hozatallal kapcsolatban megállapíthat-e felfüggesztő intézkedéseket vagy ideiglenes tilalmat, vagy hogy ezeket az intézkedéseket az 1829/2003 rendelet 34. cikkének megfelelően lehet-e elfogadni.

59 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1829/2003 rendelet 20. cikkének (5) bekezdése akként rendelkezik, hogy „[a]z (1) bekezdésben említett termékekre […] e rendelet rendelkezései, különösen a 21., 22. és 34. cikkei vonatkoznak, amelyeket értelemszerűen kell alkalmazni”.

60 Ez a megfogalmazás tehát kifejezetten előírja az 1829/2003 rendelet 34. cikkének alkalmazandóságát.

61 A rendelet egyebekben előírja, hogy a létező termékekre más rendelkezéseit is alkalmazni kell, azaz különösen 17. cikkének (5) bekezdését, amely első albekezdésének a) és b) pontja előírja, hogy a szóban forgó termékkel kapcsolatban különböző információkat kell benyújtani, majd pedig – második albekezdésében – hozzáteszi, hogy „[i]lyen esetben a [2001/18] irányelv 13–24. cikkét nem kell alkalmazni".

62 Ily módon az 1829/2003 rendelet 20. cikke (5) bekezdésének és 17. cikke (5) bekezdésének együttes olvasatából az következik, hogy amennyiben valamely létező termék bejelentésének alátámasztására a 17. cikk (5) bekezdésének első albekezdése szerinti információkat benyújtják, a 2001/18 irányelv 23. cikkét nem kell alkalmazni.

63 Az első kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy az alapügyekben szóban forgókhoz hasonló körülmények között a MON 810 kukoricához hasonló – a többek között a 90/220 irányelv alapján termesztés céljából vetőmagként engedélyezett és az 1829/2003 rendelet 20. cikkében szereplő feltételek mellett létező termékekként bejelentett, majd később elbírálás alatt álló, engedélyezés megújítása iránti kérelem tárgyát képező – GMO-k tekintetében valamely tagállam a 2001/18 irányelv 23. cikke alapján a felhasználással vagy forgalomba hozatallal kapcsolatban nem állapíthat meg felfüggesztő intézkedéseket vagy ideiglenes tilalmat, ilyen intézkedéseket viszont az 1829/2003 rendelet 34. cikkének megfelelően elfogadhat.

A második kérdésről

64 A kérdést előterjesztő bíróság második kérdésével lényegében arra kíván választ kapni, hogy az 1829/2003 rendelet 34. cikke lehetővé teszi-e valamely tagállam számára, hogy az alapügyekben szóban forgókhoz hasonló körülmények között sürgősségi intézkedéseket fogadjon el.

65 A 2007. december 5-i rendeletet, a 2008. február 7-i rendeletet, valamint az ezt módosító 2008. február 13-i rendeletet 2007. december 6-án, 2008. február 9-én, illetve 2008. február 19-én hirdették ki a *Journal officiel de la République française*-ben (a Francia Köztársaság hivatalos lapja). A francia kormány által megadott információk szerint – amely információkat a nemzeti bíróságnak kell ellenőriznie – e rendeleteket 2008. február 9-én, 12-én, illetve 20-án közölték a Bizottsággal.

66 E tekintetben meg kell állapítani, hogy amint az az 1829/2003 rendelet 34. cikkének szövegéből következik, ez a rendelkezés egyrészről azokat a tartalmi feltételeket mondja ki, amelyek alapján az e rendelettel vagy annak megfelelően engedélyezett termék sürgősségi intézkedés tárgyát képezheti, másrészt pedig – az ezen intézkedések elfogadásának feltételeit illetően – „a 178/2002 rendelet 53. és 54. cikkében előírt" eljárásokra utal.

67 Ily módon a sürgősségi intézkedések elfogadását az 1829/2003 rendelet 34. cikke nem teszi függővé a 178/2002 rendelet 53. cikkében előírt tartalmi feltételektől.

68 Egyebekben meg kell jegyezni, hogy a 178/2002 rendelet 53. cikke azokra a sürgősségi intézkedésekre vonatkozik, amelyeket a Bizottság fogadhat el, míg az ilyen intézkedések tagállamok általi elfogadása az e rendelet 54. cikkének hatálya alá tartozik.

69 Következésképpen az 1829/2003 rendelet 34. cikke alapján sürgősségi intézkedéseket elfogadni kívánó tagállamnak az említett cikkben kimondott tartalmi feltételeken felül a 178/2002 rendelet 54. cikkében előírt eljárási feltételeket is tiszteletben kell tartania.

70 Ezeket a feltételeket ezen 54. cikk (1) bekezdése pontosítja, amely előírja a tagállamok számára egyrészről azt, hogy „hivatalosan" tájékoztassák a Bizottságot a sürgősségi

intézkedések meghozatalának szükségességéről, másrészről pedig azt, hogy – amennyiben a Bizottság semmilyen intézkedést nem hozott a 178/2002 rendelet 53. cikke szerint – „haladéktalanul" tájékoztassák a Bizottságot és a többi tagállamot az elfogadott ideiglenes védintézkedésekről.

71 Ezeket – az emberi élet és egészség védelme magas szintje biztosításának céljából, a belső piac egyik alapvető szempontja, a biztonságos és egészséges élelmiszerek és takarmányok szabad mozgásának egyidejű biztosítása mellett – e rendelkezés szövegének, ugyanakkor pedig az 1829/2003 rendelet céljainak, továbbá az elővigyázatosság elvének figyelembevételével kell értelmezni (lásd analógia útján a C-6/99. sz., Greenpeace France és társai ügyben 2000. március 21-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-1651. o.] 44. pontját, valamint a C-236/01. sz., Monsanto Agricoltura Italia és társai ügyben 2003. szeptember 9-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-8105. o.] 110. pontját).

72 E tekintetben meg kell állapítani, hogy jóllehet a 178/2002 rendelet 54. cikkének (1) bekezdése nem tartalmaz kötelezettséget arra vonatkozóan, hogy a Bizottságot adott határidőn belül kell tájékoztatni, ugyanakkor mind abból a pontosításból, hogy az érintett tagállam „haladéktalanul" tájékoztatja a Bizottságot és a többi tagállamot az elfogadott sürgősségi intézkedésekről, mind pedig abból a körülményből, hogy a Bizottságnak ezután tíz munkanapon belül meg kell indítania az e rendelet 58. cikkének (2) bekezdésében előírt eljárást, az következik, hogy az érintett tagállamnak a lehető leghamarabb kell tájékoztatnia a Bizottságot mind a sürgősségi intézkedések meghozatalának szükségességéről, mind pedig – adott esetben – az elfogadott intézkedések tartalmáról.

73 Következésképpen, tekintettel az érintett tagállam általi beavatkozás sürgős jellegére, valamint a közegészség védelmére irányuló, az 1829/2003 rendelettel elérni kívánt célkitűzésre, a 178/2002 rendelet 54. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy – egyébként a 2001/18 irányelv 23. cikkéhez hasonlóan – az azt írja elő, hogy sürgős esetben a Bizottság rendeletben előírt tájékoztatásának legkésőbb a sürgősségi intézkedéseknek az érintett tagállam általi elfogadásával egyidejűleg meg kell történnie.

74 A második kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy az 1829/2003 rendelet 34. cikke csak a 178/2002 rendelet 54. cikkében kimondott eljárási feltételek esetén teszi lehetővé, hogy valamely tagállam sürgősségi intézkedéseket fogadjon el, amely feltételek tiszteletben tartásának ellenőrzése a nemzeti bíróság feladata.

A harmadik kérdésről

75 A kérdést előterjesztő bíróság harmadik kérdésével lényegében arra kíván választ kapni, hogy az 1829/2003 rendelet 34. cikke milyen követelményi szintet ír elő a tagállamok számára a sürgősségi intézkedések elfogadását illetően, amennyiben azt az emberi egészségre, az állati egészségre vagy a környezetre „minden bizonnyal" „komoly kockázatot" jelentő helyzet fennállásától teszi függővé.

76 Ezt illetően úgy kell tekinteni, hogy a „minden bizonnyal" és a „komoly kockázat" kifejezések az emberi egészséget, az állati egészséget vagy a környezetet nyilvánvaló módon veszélybe sodró, jelentős kockázatra utalnak. Ezt a kockázatot megbízható tudományos adatokon alapuló új információk alapján kell megállapítani.

77 Az 1829/2003 rendelet 34. cikke alapján hozott védelmi intézkedések ugyanis nem indokolhatók érvényesen tisztán feltételezett, tudományosan még nem igazolt, egyszerű feltételezéseken alapuló kockázati megközelítéssel. Éppen ellenkezőleg, ilyen védelmi intézkedéseket ideiglenes és akár megelőző jellegük ellenére csak akkor lehet hozni, ha a lehető legátfogóbb kockázatfelmérésen alapulnak a konkrét ügy sajátos körülményeire tekintettel, amelyek arra utalnak, hogy ezek az intézkedések szükségesek (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Monsanto Agricoltura Italia és társai ügyben hozott ítélet 106. és 107. pontját).

78 Hangsúlyozni kell, hogy az 1829/2003 rendeletben előírt rendszer szerkezete, valamint a valamely súlyos veszély kezelésében jelentkező mesterséges különbségek megelőzésére irányuló célkitűzése tükrében valamely súlyos és nyilvánvaló veszély értékelése és kezelése végső soron – az uniós bíróság felülvizsgálati jogköre mellett eljáró – Bizottság és Tanács kizárólagos hatáskörébe tartozik.

79 Ebből következően az említett rendelet 34. cikkében szereplő sürgősségi intézkedések tagállamok általi elfogadásának és végrehajtásának szakaszában, mindaddig, amíg e tekintetben uniós szinten nem fogadtak el semmilyen határozatot, e nemzeti intézkedések jogszerűségének az 1829/2003 rendelet 34. cikkében előírt tartalmi feltételek és a 178/2002 rendelet 54. cikkén alapuló eljárási feltételek tekintetében történő értékelése azon nemzeti bíróságok hatáskörébe tartozik, amelyekhez az ilyen nemzeti intézkedések jogszerűségének vizsgálata céljából fordultak, az uniós jog egységességét pedig előzetes döntéshozatali eljárás keretében a Bíróság tudja biztosítani, hiszen amennyiben a nemzeti bíróságban kétely merül fel valamely uniós jogi rendelkezés értelmezését illetően, az EUMSZ 267. cikk második és harmadik bekezdése alapján előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjeszthet a Bíróság elé, illetve e célból köteles kérdést előterjeszteni (lásd analógia útján a C-375/07. sz., Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading ügyben 2008. november 20-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-8691. o.] 63. és 67. pontját).

80 Ezzel szemben, amennyiben a Bizottság valamely esetben az Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottsághoz fordul, és uniós szinten határozatot fogadnak el, úgy az említett üggyel kapcsolatos, az ehhez hasonló határozatban szereplő ténybeli és jogi megállapítások az EUMSZ 288. cikknek megfelelően kötelezők az e határozat címzettjének minősülő tagállam valamennyi szervére nézve, beleértve e tagállam azon bíróságait is, amelyeknek a nemzeti szinten elfogadott intézkedések jogszerűségét kell értékelniük (lásd analógia útján a fent hivatkozott Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading ügyben hozott ítélet 64. pontját).

81 A harmadik kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy a sürgősségi intézkedések elfogadása céljából az 1829/2003 rendelet 34. cikke azt írja elő a tagállamok számára, hogy a sürgősségen kívül állapítsák meg az emberi egészséget, az állati egészséget vagy a környezetet nyilvánvaló módon veszélybe sodró, jelentős kockázatot képező helyzet fennállását.

A költségekről

82 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) Az alapügyekben szóban forgókhoz hasonló körülmények között a MON 810 kukoricához hasonló – a többek között a géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról szóló, 1990. április 23-i 90/220/EGK tanácsi irányelv alapján termesztés céljából vetőmagként engedélyezett és a géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 20. cikkében szereplő feltételek mellett létező termékekként bejelentett, majd később elbírálás alatt álló, engedélyezés megújítása iránti kérelem tárgyát képező – géntechnológiával módosított szervezetek tekintetében valamely tagállam a géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról és a 90/220 irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 23. cikke alapján a felhasználással vagy forgalomba hozatallal kapcsolatban nem állapíthat meg felfüggesztő intézkedéseket vagy ideiglenes tilalmat, ilyen intézkedéseket viszont az 1829/2003 rendelet 34. cikkének megfelelően elfogadhat.

2) Az 1829/2003 rendelet 34. cikke csak az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 2002.

január 28-i 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 54. cikkében kimondott eljárási feltételek esetén teszi lehetővé, hogy valamely tagállam sürgősségi intézkedéseket fogadjon el, amely feltételek tiszteletben tartásának vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.

3) A sürgősségi intézkedések elfogadása céljából az 1829/2003 rendelet 34. cikke azt írja elő a tagállamok számára, hogy a sürgősségen kívül állapítsák meg az emberi egészséget, az állati egészséget vagy a környezetet nyilvánvaló módon veszélybe sodró, jelentős kockázatot képező helyzet fennállását.

Aláírások